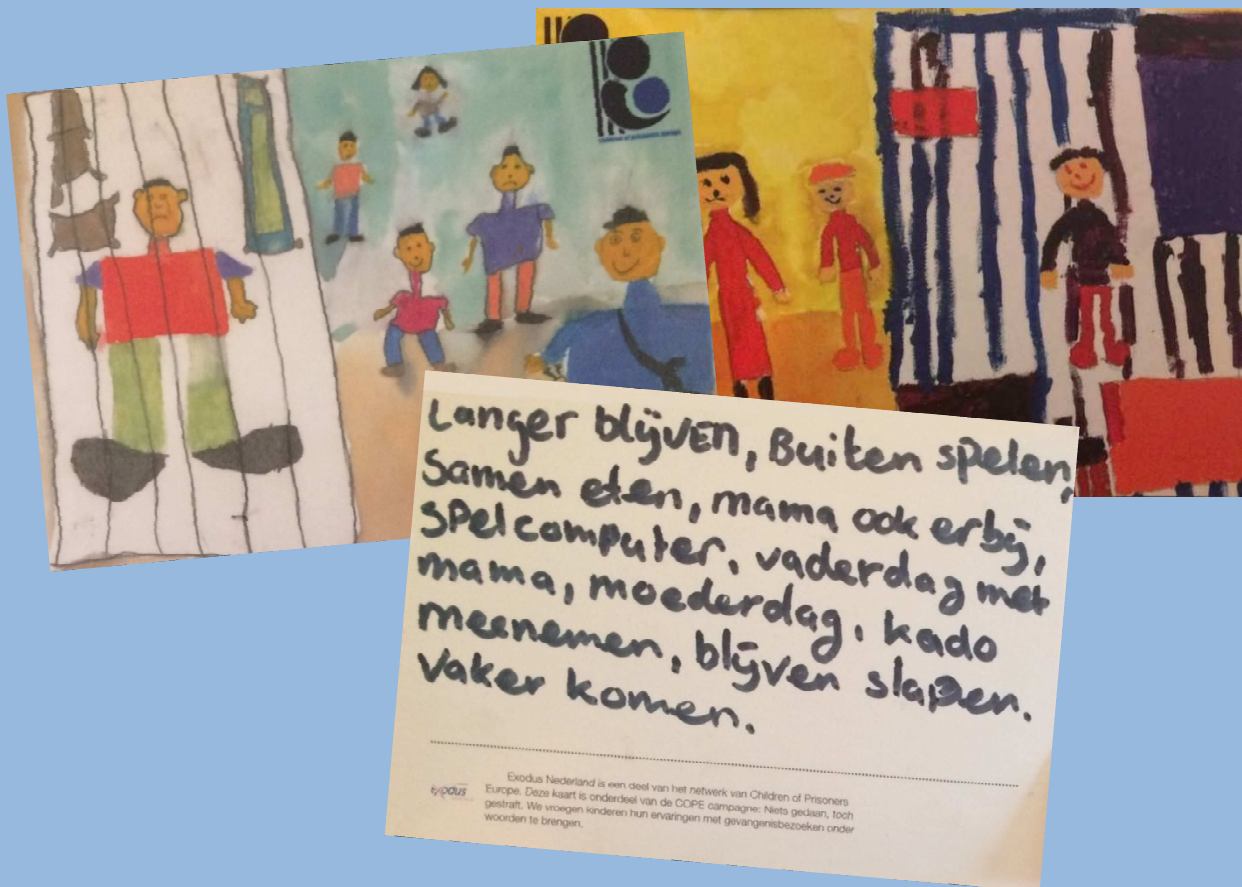

Gezinsbenadering

Productenboek - PI Leeuwarden

Voorwoord

De gezinsbenadering is een gezamenlijk initiatief van de PI Veenhuizen, PI Leeuwarden en veel organisaties in instanties die betrokken zijn bij het kind of gedetineerde vader.

Bij gezinsbenadering staat het kind centraal. Het project moet ertoe leiden dat het kind zo min mogelijk last heeft van het feit dat zijn vader in detentie zit. Als de gezinsbenadering succesvol is komt dit het welzijn van het kind ten goede, voorkomt dit een mogelijke criminele carrière van het kind én het kan leiden tot minder recidive van vader. En dus levert dit een bijdrage aan het veiliger maken van de samenleving. Het project wordt met veel belangstelling gevolgd door Dienst Justitiële Inrichtingen en andere betrokken partijen. Mocht de gezinsbenadering in PI Leeuwarden en PI Veenhuizen een succes blijken dan wordt dit mogelijk ook in andere penitentiaire inrichtingen ingevoerd.

De studenten van de Hanzehogeschool Groningen leveren een waardevolle bijdrage aan dit project. Er worden afstudeeronderzoeken, stages en integrale opdrachten uitgevoerd waar dit productenboek een mooi voorbeeld van is. Wij zijn erg blij met de betrokkenheid van de Hanze hogeschool en de studenten die helpen dit project tot een succes te maken!

Monique Dijkstra

Projectleider gezinsbenadering Noord-Nederland
Dienst Justitiële Inrichtingen

Inleiding

Binnen de PI Leeuwarden en PI Veenhuizen wordt gewerkt aan de implementatie van de gezinsbenadering. Deze gevangenis is geïnspireerd geraakt door Parc Prison in Wales waar al sinds 2010 succesvol gewerkt wordt met deze aanpak. Het doel van dit project is ouderlijke betrokkenheid bij het leren van de kinderen aan te moedigen en houdt zich bezig met het oplossen van problemen die directe invloed hebben op de ontwikkeling en veiligheid van kinderen. Het geeft vaders in detentie een kans om zo goed mogelijk in hun rol als vader te kunnen voorzien. Het project geeft vaders van wie het kind tijdens zijn detentie is geboren de kans om een band met zijn zoon(s) of dochter(s) op te bouwen. Daarnaast geeft het vaders die gedurende het leven van zijn zoons of dochters in detentie zijn geraakt de kans om er voor te zorgen dat de opgebouwde band niet verloren gaat en eventueel kan worden versterkt. Een ander doel van het project gezinsbenadering is er voor te zorgen dat het kind zo weinig mogelijk lijdt onder de detentie van zijn of haar vader. Detentie is niet alleen vervelend voor de gedetineerde vaders; ook de familieleden mogen niet worden vergeten. Kinderen zijn een kwetsbare groep die de eerste jaren van hun leven veel ontwikkelingen doormaken. Het ontbreken van een persoon die de vaderrol vervuld kan van invloed zijn op de ontwikkeling. Door deze aanpak beoogt de gezinsbenadering recidive te verminderen/ voorkomen, detentieschade bij kinderen te beperken en de intergenerationele overdracht van criminogene gezinsstructuren terug te dringen.

Voor u ligt het productenboek van de PI Leeuwarden. Dit productenboek geeft inzicht in producten en diensten van de verschillende organisaties met als doel om casemanagers en ketenpartners samen met gedetineerde vaders te helpen het beschikbare aanbod zo goed mogelijk te benutten en te komen tot een plan van aanpak voor de gedetineerde vader, zijn kinderen en netwerk tijdens en na detentie.

Het boekje is opgedeeld in een algemeen deel en een gedeelte waar alle producten en diensten worden beschreven. Het gedeelte met betrekking tot de producten bestaat uit twee delen, een deel voor binnen en een deel voor buiten de gevangenis (ex-gedetineerden en familieleden). Binnen de gevangenis zijn de producten weergegeven in de schil met de bijbehorende thema's.

Algemene informatie

De verschillende ketenpartners worden hieronder kort besproken. Er zal naar voren komen wie zij zijn en welke doelen zij hebben. Tevens zal er kort benoemd worden wat zij doen ten behoeve van de gezinsbenadering.

www.amaryllisleeuwarden.nl
Tel: 0583030400
Email: info@amaryllisleeuwarden.nl

Amaryllis

Amaryllis is een coöperatie bestaande uit sociale wijkteams en een dorpssteam. Zij bieden laagdrempelige hulp en ondersteuning in de wijk. Als team, helpen wij mensen met hun vragen en problemen, maar nemen deze niet uit handen. De achterliggende gedachte is namelijk het vergroten van de zelfredzaamheid van de bewoners. Wij zijn verdeeld over 9 wijkteams in de gemeente Leeuwarden, bij allen staat het belang van de bewoner centraal.

De sociale teams zijn weer onderverdeeld in; Dorpsteam Leeuwarden, sociaal wijkteam west, sociaal wijkteam zuidwest, sociaal wijkteam zuidoost, sociaal wijkteam oud oost, sociaal wijkteam, sociaal wijkteam centrum oost, sociaal wijkteam noordoost en sociaal team noord.

De sociale wijkteams werken volgens het principe: 'een gezin, een plan, een sociaal werker'. Ze bieden laagdrempelige ondersteuning op meerdere leefgebieden en stimuleren de zelfredzaamheid van de bewoners. De wijkteams werken nauw samen met wijkverenigingen, wijkpanels, dorpsbelangen, huisartsen, scholen en buurtbewoners met als doel het versterken van de sociale infrastructuur en het vroegtijdig signaleren van problematiek zodat ingezet kan worden op preventie, door erbij te zijn voordat de situatie escaleert. Dit is prettig voor de bewoner maar scheelt ook kosten als het gaat om zorg en ondersteuning van andere organisaties.

Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Dienst Justitiële Inrichtingen

Vanuit de DJI werken er gezinsfunctionarissen die zich bezig houden met onder andere uitvoering, coördinatie en aanmeldingen van alle (mogelijke)kandidaten voor de gezinsbenadering. De gezinsfunctionaris doet de intake, zorgt dat het kindbelang gecheckt wordt met betrekking van het Veiligheidshuis en organiseert een netwerkbijeenkomst waarbij alle betrokken partijen zoals hulpverlening, het gezin, de interne en externe casemanager bijeenkomen om een plan van aanpak op te stellen waarbij het belang van het kind centraal staat. Er worden doelen opgesteld met daarbij behorende activiteiten/afspraken. De gezinsfunctionaris onderhoudt contacten met diverse ketenpartners, met achterblijvers, interne medewerkers en gedetineerde vaders (kandidaten gezinsbenadering).

*Noot: dit is voornamelijk een tijdelijke functie. De bedoeling is om bovengenoemde werkzaamheden onder te brengen bij de interne casemanagers

www.exodus.nl
Tel: 0715161950
Email: info@exodus.nl

Exodus

De organisatie Exodus biedt ex-gedetineerden en gedetineerden opvang en begeleiding. Daarnaast zijn ook familieleden welkom voor begeleiding. Dit doen wij met het doel om de terugkeer in de samenleving beter te laten verlopen. (Ex-)gedetineerden die de motivatie hebben om weer met succes in de samenleving terug te keren kunnen bij ons terecht. Onze insteek op het gebied van wonen, werken, relaties en zingeving met betrekking tot de gezinsbenadering is het terugdringen van recidive door de vaders in contact te brengen met hun kind(eren). In de PI wordt aangeboden: het 'Ouders, Kinderen Detentieprogramma', 'Vader-Kinddag', 'Mijn kind en ik', Exodus vrijwilligersgroep, vrijwilligers bezoek aan familieleden en begeleiding bij gevangenisbezoek. Daarnaast hebben wij als organisatie ervaring met opvang moeders met ouder-kind bezoek.

www.fier.nl
Tel: 0582157084
Email: info@fier.nl

Fier

Fier is een expertise- en behandelcentrum op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Wij richten ons op het voorkomen van geweld, stoppen van geweld en het behandelen van de gevolgen van geweld in relaties. Wij bieden hulp aan slachtoffers, plegers en getuigen van geweld, waaronder de kinderen. Wij helpen ouders om hun kinderen veilig te laten opgroeien. Alle gezinsleden of andere belangrijke familie wordt hierbij betrokken. Soms lukt het ouders niet om hun kinderen te bieden wat ze nodig hebben om goed te kunnen opgroeien, bijvoorbeeld omdat zij zelf veel meegemaakt hebben. Dan kunnen wij met ouders en kinderen onderzoeken waardoor dat komt en wat ervoor nodig is om dit te veranderen. Dit doen wij o.a. door begeleiding, diagnostiek en behandeling. Voor de gezinsbenadering is het hulpaanbod beschikbaar tijdens en na detentie. Onze expertisegebieden zijn huiselijk geweld, kindermishandeling, eer gerelateerd geweld, mensenhandel/loverboyproblematiek, seksueel geweld en complexe echtscheidingen. Fier werkt landelijk, regionaal en lokaal.

Geestelijke verzorgers van de PI

De geestelijke verzorgers vallen onder de Dienst Geestelijke Verzorging van de Dienst Justitiële Inrichtingen. Wij zorgen ervoor dat gedetineerden hun recht op vrijheid van godsdienst kunnen naleven op allerlei manieren. Zo is het mogelijk om individueel of gezamenlijk gesprekken te voeren met de geestelijke verzorger, maar bestaat ook de optie om vieringen bij te wonen. Hiermee wordt mede geprobeerd de gedetineerde te begeleiden in het omgaan met zijn verleden, heden en het bekijken van zijn toekomstperspectief.

Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Gevangenzorg Nederland

Gevangenzorg Nederland is een vrijwilligersorganisatie voor (ex) gevangenen, tbs-patiënten en hun familieleden. Het project gezinsbenadering beoogt de detentieschade voor gezinnen terug te dringen. Dit sluit aan bij onze focus om oog te hebben voor de impact van detentie op de gedetineerde en het thuisfront. Wij streven ernaar dat de schade die ontstaat door criminaliteit en/of detentie hersteld wordt en er gezamenlijk gewerkt wordt aan een zinvolle toekomst, waarin de kans op recidive minimaal is. Ons hulpaanbod is beschikbaar voor iedere gedetineerde en voor ieder familielid van een gedetineerde. Deze hulp is landelijk beschikbaar.

In het kader van het project gezinsbenadering zijn de volgende relevante diensten te noemen: maatjescontact voor moeders van kinderen van wie de vader vastzit, maatjescontact voor gedetineerde vaders, SOS Individueel voor vaders, mogelijkheid voor thuisfront om bel- en mailconsulten te hebben met een maatschappelijk werker, lotgenotencontact voor moeders van kinderen van wie de vader vastzit, chathulp voor familieleden en (ex)gedetineerden, kindercadeau project waarbij de gedetineerde vader een verjaardags- of kerstcadeau voor zijn kind kan aanvragen.

www.familievangengevangenen.nl
www.gevangenzorg.nl
Tel: 0793310568
Email: info@gevangenzorg.nl

Humanitas

De vereniging Humanitas is een landelijke vrijwilligersorganisatie. Onze vrijwilligers helpen mensen om op eigen kracht iets aan hun situatie te veranderen.

Binnen de gezinsbenadering in de PI Leeuwarden bieden wij 'Altijd Vader' aan. Onze vrijwilligers ondersteunen vaders die in de gevangenis zitten. Vaders die in de gevangenis zitten kunnen hun kind gedurende deze periode minder vaak zien. Ook verloopt het contact anders of moeilijker vanuit de gevangenis. De vrijwilligers ondersteunen de gedetineerde vaders om de vaderrol tijdens detentie vorm te geven. Het belang van het kind staat hierbij altijd centraal. 'Altijd Vader' bestaat uit zowel activiteiten binnen als buiten de gevangenis. Activiteiten binnen de gevangenis zijn vader-kind activiteiten, hierbij ondersteunen de vrijwilligers van Humanitas bij activiteiten/trainingen van de gezinsbenadering. Ook wordt Vadermaatjes aangeboden en ondersteunen vrijwilligers bij de door de PI aangeboden groep Daddy Talks. Buiten de gevangenis bieden wij producten aan die zijn gericht op de thuissituatie, namelijk gezinsmaatjes en tienermaatjes.

www.humanitas.nl
Tel: 0205231100
Email: info@humanitas.nl

Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering

Het Leger des Heils heeft als missie om vanuit christelijke waarden, kinderen, jongeren en volwassenen in kwetsbare situaties een nieuw perspectief te bieden op een zinvol leven. Dit in een geaccepteerde positie in de samenleving, nu en in de toekomst. Wij doen dit vanuit de overtuiging dat ieder mens telt en recht heeft op een volwaardig en zinvol bestaan. Tevens doen wij dit vanuit het besef dat mensen dit soms niet zelfstandig kunnen realiseren. Daarom bieden wij hulp: zonder te veroordelen, vanuit een open houding, zolang het nodig is, in de vorm en met de intensiteit die de betreffende situatie vraagt.

www.legerdesheils.nl
Tel: 0365398111
Email: info@legerdesheils.nl

www.lentis.nl
Tel: 0881140000
Email: informatieservice@lentis.nl

www.Forint.nl
Tel: 088 – 114 5222
Email: psd-afpn@lentis.nl

Reclassering Nederland

www.reclassering.nl
Tel: 0888041000

www.regiecentrumbv.nl
Tel: 0582333777
Email: info@regiecentrumbv.nl

Lentis Ambulante Forensische Psychiatrie Noord-Nederland (AFPN)

Lentis biedt Forensische zorg (Ambulante Forensische psychiatrie Noord), die is gericht op mensen die (mogelijk) onder invloed van een psychiatrische stoornis een strafbaar feit hebben gepleegd. Deze behandeling kan verplicht opgelegd zijn door de rechtbank/reclassering, maar ook vrijwillig via de ziektekostenverzekering. Deze hulp kan plaatsvinden tijdens detentie, maar ook daarna in de thuissituatie. In de behandeling worden naast de vader ook de gezinsleden betrokken. Soms weet je dat je gedrag niet handig is en zou je het eigenlijk wel anders willen. Door onderzoek en diagnostiek kijken wij samen waar het mis gaat en hoe je dat kunt veranderen. Dat kan individueel, maar ook in een groep. Het doel is dat je de draad weer oppakt en verder kunt met je leven, zonder dat je de kans loopt dat het weer mis gaat.

Reclassering

Het voorkomen van criminaliteit en het terugdringen van recidive waardoor onze samenleving veiliger wordt, is waar Reclassering Nederland voor staat. Daders moeten verantwoordelijkheid dragen voor delict en gedrag. Wij bieden hen hierbij controle en begeleiding. Vanuit deze missie en visie werken wij binnen de gezinsbenadering mee aan een nieuw gezinsevenwicht, waarin de verbindingen constructief en sterk zijn, waardoor de kans op recidive wordt verminderd, ook voor de volgende generaties.

Regiecentrum Bescherming en Veiligheid: Jeugd- en Gezinsbescherming

Wij zijn van mening dat jeugdigen en volwassenen recht hebben op een veilige omgeving waarin zij zich optimaal kunnen ontplooiën. Wij willen kindermishandeling en geweld in afhankelijkheidsrelaties voorkomen en stoppen. De maatregel jeugdbescherming wordt dwingend opgelegd door de rechter. Hij kan dit doen als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Regiecentrum Bescherming en Veiligheid kan worden ingeschakeld op het moment dat de kinderrechter een ondertoezichtstelling of voogdijmaatregel heeft uitgesproken. De jeugdbeschermers werken vooral bij gezinnen thuis, of er wordt afgesproken bij het wijkteam in de woonplaats van het gezin. Als het erop lijkt dat ouders, om welke reden dan ook, niet goed in staat zijn om hun ouderlijke taken te vervullen worden de jeugdbeschermers ingeschakeld. De hulpverlening wordt opgelegd, het is dus niet vrijwillig, maar het is zeker bedoeld om te helpen. Wij willen graag dat gezinnen zelf hun situatie verbeteren, op een manier die bij het gezin past. Het gezin maakt dan ook samen met de jeugdbeschermer een plan. Vaak blijkt dat verdere (ingrijpende) maatregelen niet meer nodig zijn als er sprake is van een goede samenwerking.

Trajectum

Stichting Trajectum is gespecialiseerd in mensen met Licht Verstandelijke Beperking (LVB). Wij bieden ondersteuning en behandeling aan mensen met een licht verstandelijke beperking en onbegrepen en risicovol gedrag. Trajectum heeft haar eigen behandelcentrum, maar biedt ook behandelingen aan tijdens de detentieperiode. Tijdens de detentieperiode kan je namelijk gebruik maken van de 'Weet Wat Je Kan'- module. Deze module is een gespreksmethode over het bespreekbaar maken van jouw beperkingen. Daarnaast kan er ook al een begin worden gemaakt met ambulante zorg in de zogenoemde systeemtherapie, waar je in gesprek gaat met een therapeut over het systeem waarin jij leeft. Na detentie is er dan de mogelijkheid tot verplichte- en/of vrijwillige ambulante zorg en bijvoorbeeld traumatherapie.

www.trajectum.info
Tel: 088 9297000

Veiligheidshuizen

Sommige problemen van burgers zijn zo complex dat er geen oplossing wordt bereikt in de reguliere processen van zorg en veiligheid. Er is dan regie en coördinatie nodig om tot een doorbraak te komen. De regisseurs van het Veiligheidshuis brengen professionals uit de domeinen zorg, veiligheid en gemeenten bij elkaar. Zonder de verantwoordelijkheid over te nemen, dragen zij oplossingen aan voor gecoördineerde actie. Het Veiligheidshuis bewaakt de uitvoering van de afspraken en forceert voortgang als het proces stagneert. Dankzij de netwerksamenwerking worden complexe veiligheidsproblemen integraal aangepakt en beter beheersbaar.

In het Veiligheidshuis Groningen is de coördinatie van de doorzorg gedetineerden ondergebracht bij het Veiligheidshuis. Hier komen, met uitzondering van één gemeente, alle gedetineerden die uitstromen centraal binnen. In Friesland is het zo geregeld dat elke gemeente een lokale doorzorgcoördinator gedetineerden heeft. In het Veiligheidshuis is de regionale overkoepelende coördinatie belegd. In Drenthe pakken de gemeenten de doorzorg gedetineerden eveneens lokaal op.

www.veiligheidshuisfryslan.nl
Tel: 0587-505500
Email: info@veiligheidshuisfryslan.nl

www.veiligheidshuisdrenthe.nl
Tel.: 088-2460264
E-mail: info@veiligheidshuisdrenthe.nl

www.veiligheidshuisgroningen.nl
Tel: 050-3677886
E-mail: veiligheidshuis@groningen.nl

www.vnn.nl
Tel: 0882343434
Email: kvo@vnn.nl

Verslavingszorg Noord Nederland (VNN)

VNN zet zich in voor iedereen die problemen ondervindt op het gebied van middelen (alcohol, tabak, drugs), gamen, gokken of seksverslaving. Dit kan om behandeling van verslaving gaan, maar ook om het voorkomen daarvan.

Behandeling kan ambulante bij een van onze 35 locaties of met opname in een van onze klinieken (voor jongeren, volwassenen of gezinnen) Daarnaast wordt er beschermd en begeleid wonen aangeboden.

Verslaving is een gezinsziekte. De verslaving heeft ook effect op de kring mensen om de persoon met het probleem heen. Zo is uit onderzoek gebleken dat kinderen van verslaafde ouders zelf een grote kans hebben ook problemen te ontwikkelen. Dit kan om verslaving gaan, maar ook om psychische problemen. Ook ouders, partners en andere naasten hebben ondersteuning nodig in de omgang met de verslaafde. Deze problematiek wordt wel transgenerationale overdracht van verslaving genoemd. VNN vindt het erg belangrijk deze transgenerationale overdracht van verslaving te doorbreken.

Op de website van VNN vindt u ons aanbod op het gebied van naasten (ouders, partners, kinderen en andere naasten). Ook vindt u hier een uitgebreid aanbod van trainingen die wij verzorgen op onder andere het gebied van signaleren en motiverende gespreksvoering.

www.wij.groningen.nl
Tel: 0503674006
Email:
wijkorrewegwijk@wij.groningen.nl

WIJ Groningen

WIJ Groningen is de Groningse organisatie als Amaryllis dat is voor Leeuwarden. Ze bieden laagdrempelige hulp met het uitgangspunt om de zelfredzaamheid te verhogen. Binnen de WIJ-teams wordt ook met hetzelfde principe gewerkt, namelijk; 'een huishouden, een plan, een regisseur'. Bij WIJ Groningen staat, evenals bij Amaryllis, de bewoner centraal.

In Groningen is dit onderverdeeld in elf teams die over de wijken zijn verspreid, namelijk; Beijum, Corpus den Hoorn, de Weijert, Hoogkerk, Korrewegwijk, Lewenborg, Oosterparkwijk, Rivierenbuurt, Schilderswijk, Selwerd en Vinkhuizen. Mocht een bewoner problemen hebben met het niet begrijpen van een brief, of een peuter heeft waarvan de ouder niet weet wat hij of zij met de peuter aan moet, dan kan deze naar het WIJ-team, dat gekoppeld is aan zijn wijk, gaan en het probleem voorleggen. Maar ook wanneer iemand in de financiële problemen zit of dreigt te raken en hierover advies wil of wanneer iemand zich zorgen maakt over een verslaafde buurman kan deze bij een van de WIJ-teams aankloppen. Dit zijn een paar voorbeelden van problemen die zich mogelijk voor kunnen doen, maar er zijn er nog veel meer te bedenken. Doordat er in een WIJ-team medewerkers van verschillende organisaties zitten is er een brede kennis aanwezig en zo kan het WIJ-team dan ook op veel leefgebieden hulp bieden.

www.hanze.nl
Tel: 0505955555
Email: info@org.hanze.nl

Hanzehogeschool Groningen minor Recht & Multiproblem

Het uitstroomprofiel Recht & Multiproblem van de opleiding SJD leidt beginnende, innovatieve beroepsbeoefenaars op die werkzaam willen zijn binnen het domein multiproblem. Binnen dit profiel worden de (internationale) praktijk en het onderwijs met elkaar verbonden om een zo groot mogelijk leereffect te creëren voor alle partijen. Dit wordt gedaan door middel van innovatieve projecten en door het organiseren van bijvoorbeeld werkveldbezoeken, gastcolleges, personeelsuitwisselingen, workshops en symposia.

Producten

Hieronder worden de producten uiteengezet die de verschillende ketenpartners aanbieden. De producten zijn verdeeld in producten die binnen de gevangenis worden aangeboden (schil 1, 2 en 3) en producten die buiten de gevangenis worden aangeboden (voor de (ex-)gedetineerde en de familie). Tevens is er een kleurcode gebruikt om de verschillende thema's aan te duiden.

Wanneer een vader mee wil doen aan de gezinsbenadering dient hij zich eerst op te geven. Daarna moet hij tekenen voor overleg met belangrijke derden en voor screening door het veiligheidshuis. Vervolgens wordt bekeken welke behoeften van de kinderen in kwestie aan de orde zijn en of de vader/ouders daarop aan kunnen sluiten. Het plan van aanpak van de één zal uitvoeriger zijn dan van de ander. Iedereen die zich wil inzetten voor dit project hoort overleg en afstemming met het thuisfront te hebben. Het resultaat is een plan van aanpak dat met enige regelmaat wordt besproken en waar nodig aangepast.

Schillen

De 1e schil bestaat uit producten die voor alle gedetineerden toegankelijk zijn. Voorbeelden zijn activiteiten als OKD, Mijn kind en ik en regulier bezoek waarbij vrijwilligers ondersteunen.

De 2e schil is gericht op de vaders die actief willen werken aan herstel, reparatie of voortzetting van het systeem (gezin/kinderen). Hierbij kunnen ze op aanvraag gebruik maken van de gezinskamer en gebruik maken van skype. Daarnaast worden ketenpartners betrokken bij het traject. Om aan schil 2 deel te mogen nemen, wordt er een basisscreening afgenomen welke positief moet zijn.

De 3e schil is voor de gemotiveerde vaders die geplaatst worden op de afdeling gezinsbenadering. De vaders hebben in hun Detentie en Re-integratieplan een gezinsplan. Op deze afdeling verblijven vaders die gemotiveerd zijn om te werken aan hun vaderrol en zij volgen aangepaste keuzenblokken in hun dagprogramma. De activiteiten van het dagprogramma zijn gericht op het vervullen van de vaderrol van de gedetineerde en wat daar bij komt kijken in allerlei facetten. Hiernaast worden ook activiteiten ontwikkeld die samen met het kind kunnen worden ondernomen.

Het doel van deze schillen is om diversiteit in niveau van deelname en intensiteit, variërend van laagdrempelig tot verblijf op de motivatieafdeling te scheiden.

Thema's

Binnen de gezinsbenadering worden een aantal thema's gehanteerd waarin verschillende groepsactiviteiten worden aangeboden.

Deze thema's zijn:

- Vaderschap
- Opvoeding
- Activiteiten met en voor kinderen
- Delict versus vaderschap onder andere intergenerationele overdracht
- Relaties en ouderschap

Tevens zijn er verschillende subthema's die zowel individueel als in groepsverband kunnen voorkomen en is er een apart thema betreffende ondersteuning en motivatie.

De kleurcode die in dit productenboek wordt gehanteerd is als volgt:

- Vaderschap
- Opvoeding
- Activiteiten met en voor kinderen
- Delict versus vaderschap onder andere intergenerationele overdracht
- Relaties en ouderschap
- Ondersteuning en motivatie
- Subthema's
- Overig

Binnen de gevangenis

Schil 1

Mijn kind en ik

De vaders volgen een workshop waarbij zij in gesprek gaan met elkaar en met vrijwilligers door verschillende activiteiten. Er wordt gesproken over de bewustwording van het vaderschap en over het herstel, maar ook ervaringen zullen worden gedeeld.

Aanbieder: Exodus
Deelnemer(s): Gedetineerde vaders
Hoe vaak: Deze workshop bestaat uit 8 bijeenkomsten, ieder van ongeveer 2,5 uur.

Kindercadeau project

De vaders kunnen bij ons een cadeautje aanvragen voor hun kind(eren) ter gelegenheid van hun verjaardag. De aanvraag kan telefonisch via het gratis nummer 0800-3310568 of via het terugsturen van de aanvraagkaart (deze zijn met folder in PI's aanwezig). Het cadeautje wordt betaald en bezorgd door ons en heeft als doel het ouder- kind contact te ondersteunen.

Aanbieder: Gevangenzorg Nederland
Deelnemer(s): Gedetineerde vader en zijn kind(eren)
Hoe vaak: Ter gelegenheid van de verjaardag van het kind en met kerst

Individuele begeleiding ouder en kind

Deze begeleiding is geschikt voor kinderen (8-23 jaar) die door verslavingsproblemen van hun ouder(s) meer risico lopen om zelf verslavings- of psychische problemen te ontwikkelen, en voor hun ouder(s). Het doel is om inzicht te geven wat verslaving met de ouderrol en de kindrol kan doen, ondersteuning bieden bij het ontwikkelen en versterken van coping vaardigheden (omgang met alle soorten voortdurende stressoren) en zelfbeeld. Het aantal gesprekken hangt af van het individu.

Aanbieder: VNN
Deelnemer(s): Kinderen (8-23 jaar) en hun ouder(s)
Hoe vaak: Nader te bepalen

Vader-Kind dag

Alle vaders komen met de kinderen die zich hebben opgegeven voor deze dag samen om met elkaar te praten en te spelen onder begeleiding. Vrijwilligers zullen hierbij gastheer/vrouw zijn.

Aanbieder: DJI
Deelnemer(s): Gedetineerde vader en zijn kind(eren). Moeder is hierbij niet aanwezig.
Hoe vaak: Viermaal per jaar

Daddy Talks (in ontwikkeling)

Vaders gaan met elkaar in gesprek over diverse thema's rondom detentie en vaderschap.

Aanbieder: DJI i.c.m. Humanitas
Deelnemer(s): Gedetineerde(n) vaders
Hoe vaak: Om de week

Vadermaatjes (van het project Altijd Vader)

Vaders die in detentie zitten kunnen hun kind minder vaak zien in die periode. Vanuit de gevangenis loopt het contact anders of moeilijker en dat is even wennen voor zowel vader als kind. Echter is een goede band tussen vader en kind belangrijk voor de ontwikkeling van het kind. Onze vrijwilligers van het project 'Altijd Vader' ondersteunen deze vaders, door ze te helpen hun vaderrol goed in te vullen.

Aanbieder: Humanitas
Deelnemer(s): Gedetineerde(n) vaders
Hoe vaak: Naar behoefte

Mama's op de koffie

In de gevangenis zijn er regelmatig activiteiten voor vader en kind. Op sommige momenten is er voor de moeders de gelegenheid om, tijdens het wachten, een gezellig bakje koffie te komen drinken.

Aanbieder: Humanitas
Deelnemer(s): Moeders
Hoe vaak: Tijdens OKD dagen

Ouders, Kinderen en Detentieprogramma (OKD)

Tijdens de bezoeken zullen er 6-10 vaders aanwezig zijn die ondersteund worden door vrijwilligers. De bezoeken hebben als doel de band tussen vader en kind te versterken middels o.a. kletsen, knuffelen, knutselen en zingen. Daarnaast is er een mogelijkheid dat de vrijwilligers de kinderen halen en brengen.

Aanbieder: Exodus
Deelnemer(s): Gedetineerde vader en zijn kind(eren)
Hoe vaak: Een keer per maand

Diagnostiek/behandeling psychiatrische problematiek met betrekking tot geweld

Het gaat hierbij om GGZ-hulp voor volwassenen en kind(eren). Er vindt behandeling en diagnostiek plaats met betrekking tot trauma's als gevolg van ervaringen met geweld, zowel bij de (ex)partner, de vader als kind(eren).

Aanbieder: In Groningen en Drenthe wordt dit door de AFPN aangeboden
Deelnemer(s): Gedetineerde vaders, hun partners en/of hun kind(eren)
Hoe vaak: Eigen invulling

Gesprekken met geestelijk verzorgers

In de gesprekken met een geestelijk verzorger kan de gedetineerde zijn hart luchten zonder consequenties. De geestelijke verzorger denkt mee over wat de gedetineerde kan helpen.

Aanbieder: Geestelijke verzorgers
Deelnemer(s): Gedetineerden. Let op: dit is niet alleen voor gedetineerde vaders. Alle gedetineerden kunnen een gesprek aanvragen.
Hoe vaak: Op aanvraag. In sommige gevallen op aanraden van de penitentiaire inrichting werkers.

Vrijwilligersbezoek voor gevangenen

De vaders kunnen telefonisch bezoek aanvragen van een vrijwilliger van onze organisatie. De vrijwilliger komt langs bij de vader, biedt een luisterend oor en denkt mee bij diverse vragen. In het contact komen diverse onderwerpen aan bod zoals: familierelaties, ouderrol, verantwoordelijkheid, delict, toekomst en financiën.

Aanbieder: Gevangenzorg Nederland
Deelnemer(s): Gedetineerde vaders
Hoe vaak: Eigen invulling

Ondersteuning

WIJ biedt ondersteuning op alle leefgebieden. Dit doen ze tijdens en na detentie, maar het kan ook voorkomen dat ze al langer in beeld zijn. Er wordt met de gedetineerde en/of familieleden gekeken naar waar hulp nodig is en hoe de WIJ-teams hierin ondersteuning kunnen bieden.

Aanbieder: WIJ Groningen
Deelnemer(s): Gedetineerde vaders en/of hun gezin die in de regio van het WIJ-team wonen
Hoe vaak: Eigen invulling

Ondersteuning

Als een vader of een lid van zijn gezin met vragen of problemen zit die niet kunnen worden opgelost door hulp van andere organisaties of de aangeboden trainingen, dan kunnen ze terecht bij ons. Onze medewerkers helpen bij de vraagstukken die er liggen en bieden ondersteuning waar nodig.

Aanbieder: Coöperatie Amaryllis
Deelnemer(s): Gedetineerde vaders en/of hun gezin die in de regio van het wijkteam wonen
Hoe vaak: Eigen invulling

Aanvragen van informatiepakket over hulpaanbod voor familieleden

De vaders kunnen voor hun familieleden telefonisch of via een aanvraagkaart een informatiepakket bij ons aanvragen over het hulpaanbod voor familie. Dit informatiepakket wordt opgestuurd naar de familie thuis met de uitnodiging contact op te nemen met Gevangenzorg Nederland.

Aanbieder: Gevangenzorg Nederland
Deelnemer(s): Gedetineerde vaders ten behoeve van hun familie
Hoe vaak: Eigen invulling

Kies voor verandering

De vaders (maar ook andere gedetineerden) volgen een (motivatie) training waarbij stilgestaan wordt bij het verleden, heden en toekomst en wat zij hierin eventueel zouden willen veranderen. De deelnemers stellen aan het eind van de training een eigen terugkeeractiviteitenplan op.

Aanbieder: DJI
Deelnemer(s): Gedetineerde(n) (vaders)
Hoe vaak: 6 sessies van elk twee uur

Sociaal Netwerk en Relaties

De vaders (maar ook andere gedetineerden) volgen een training die stil staat bij het sociaal netwerk en relaties. Tijdens de sessies komt aan bod, wat voor jou en je kind een gezond netwerk is, wat steunende contacten zijn en of er relaties zijn die je wilt herstellen.

Aanbieder: DJI
Deelnemer(s): Gedetineerde(n) (vaders)
Hoe vaak: 6 sessies

Mijn geld goed geregeld

De vaders (maar ook andere gedetineerden) volgen een training die inzicht geeft in hoe je je geldzaken kunt regelen, maar staat hierin ook stil bij diverse tegemoetkomingen die je als gezin kunt ontvangen. Aan het eind van de training hebben de deelnemers inzicht in inkomsten/uitgaven, op tegemoetkomingen en op wat bijvoorbeeld de kosten van een kind zijn.

Aanbieder: DJI
Deelnemer(s): Gedetineerde(n) (vaders)
Hoe vaak: 8 sessies (afhankelijk van o.a. het niveau van de groep)

Woontraining

In deze woontraining wordt onder andere stilgestaan bij wat een geschikte woonplek is, hoe je een goede bewoner bent en wat er verder allemaal bij wonen komt kijken.

Aanbieder: DJI
Deelnemer(s): Gedetineerde(n) (vaders) die vallen onder de LVB-doelgroep
Hoe vaak: 5 à 6 sessies

Schil 2

'Weet Wat Je Kan'- module

Deze module wordt passend op de kwaliteiten van de vader aangeboden. In deze module werkt de vader samen met een trainer, waar zes hoofdstukken bij langs worden gelopen met steeds een ander deelthema. Besef van de eigen beperkingen vergroot de toekomstmogelijkheden en daarvoor biedt deze module een gespreksmethode.

Aanbieder: Trajectum
Deelnemer(s): Gedetineerde vaders
Hoe vaak: 6 hoofdstukken

Individuele begeleiding ouder en kind

Deze begeleiding is geschikt voor kinderen (8-23 jaar) die door verslavingsproblemen van hun ouder(s) meer risico lopen om zelf verslavings- of psychische problemen te ontwikkelen, en voor hun ouder(s). Het doel is om inzicht te geven wat verslaving met de ouderrol en de kindrol kan doen, ondersteuning bieden bij het ontwikkelen en versterken van coping vaardigheden en zelfbeeld. Het aantal gesprekken hangt af van het individu.

Aanbieder: VNN
Deelnemer(s): Kinderen (8-23 jaar) en hun ouder(s)
Hoe vaak: Nader te bepalen

Puinruimen

Puinruimen is een leergroep voor gedetineerden die hun leven willen veranderen en willen werken aan een toekomst zonder criminaliteit. De bijeenkomsten stimuleren de gedetineerden onder andere om na te gaan denken over de keuzes die zij hebben gemaakt in het verleden en om verantwoordelijkheid te nemen.

Aanbieder: Geestelijke verzorgers en penitentiair inrichtingswerker
Deelnemer(s): Gedetineerden. Let op: dit is niet alleen voor gedetineerde vaders. Alle gedetineerden kunnen aan dit project meedoen. Maximaal 10 deelnemers.
Hoe vaak: Deze leergroep komt 9 keer samen.

Trainingen agressie beheersing (individueel of groep)

Dit is een training waarbij men individueel of in een groep leert wat verschillende vormen van agressie zijn en hoe hiermee om gegaan kan worden. De bedoeling is dit te herkennen zodat dit in de toekomst voorkomen kan worden. Deze training wordt zowel aangeboden voor cliënten met een normaal als verstandelijk beperkt intelligentieniveau (wel in aparte groepen).

Aanbieder: Ambulante Forensische Psychiatrie Noord (Lentis)
Deelnemer(s): Gedetineerde vaders
Hoe vaak: 10 - 15 keer

SOS Individueel

Gedetineerden kunnen gebruik maken van de cursus SOS Individueel. SOS Individueel wordt gegeven door daarvoor opgeleide vrijwilligers van onze organisatie. SOS staat voor Spreken Over Slachtoffers, Schuld en Samenleving. SOS is een cursus over herstel. De gevolgen van criminaliteit komen aan bod. Wie zijn er allemaal bij betrokken en wat kan er hersteld worden? Daarbij wordt ook gekeken naar de gevolgen van criminaliteit voor familieleden en wat hierin aan herstel mogelijk is.

Aanbieder: Gevangenzorg Nederland
Deelnemer(s): Gedetineerden
Hoe vaak: SOS Individueel bestaat uit acht gesprekken.

Leefstijl 24/7

Leefstijl 24/7 is een training waarbij het doel is om de deelnemer te motiveren om tot veranderingen te komen. Tijdens deze training wordt er gewerkt aan het krijgen van meer en beter inzicht in de relatie tussen het middelengebruik en/of gokgedrag en het delict gedrag. De training wordt bij voorkeur in groepsverband gevolgd, individuele aanpak is mogelijk indien gewenst.

Aanbieder: Verslavingsreclassering en VNN

Deelnemers: Gedetineerden

Hoe vaak: Drie modules. Hoe ernstiger het middelengebruik hoe meer modules gevolgd dienen te worden. In totaal 34 uur: 4 individuele gesprekken en 15 groepssessies

Agressietraining (ART)

De ART-training is gericht op het inzicht geven in impulsbeheersing en het leren beter om te gaan met agressie in risicosituaties. Agressief gedrag komt vaak voort uit het onvermogen om doelen op een algemeen geaccepteerde manier te bereiken. De training wordt bij voorkeur in groepsverband gevolgd, individuele aanpak is mogelijk indien gewenst.

Aanbieder: Leger des Heils Reclassering

Deelnemers: Gedetineerden

Hoe vaak: In totaal 44 uur: 18 groepsbijeenkomsten 3 individuele sessies

Gezinsgesprekken

Het is niet altijd makkelijk om vader en/of echtgenoot te zijn. Tijdens deze gesprekken komt er ter tafel wat je van elkaar, als partners, kunt verwachten.

Aanbieder: Ambulante Forensische Psychiatrie Noord (Lentis)

Deelnemer(s): Gedetineerde vaders en de partner, met eventueel de kinderen

Hoe vaak: In overleg

Behandeling en begeleiding bij psychische problemen met betrekking tot dreigen delict gedrag door middel van diverse trainingen

Er wordt onderzoek gedaan naar wat de oorzaak is van psychische problemen en grensoverschrijdend gedrag. Hierin staat een analyse van het delict centraal, waarna vaak blijkt dat er nog meer behandeling/begeleiding nodig is. Hierbij kan gedacht worden aan specifieke traumabehandeling, emotieregulatie of het opstellen van uitgebreid signaleringsplan. Belangrijke factor hierin is het verweven van de omgeving van de cliënt.

Aanbieder: Ambulante Forensische Psychiatrie Noord (Lentis)

Deelnemer(s): Gedetineerde vaders, evt. partner en kinderen

Hoe vaak: In overleg

Cognitieve Vaardigheidstraining (CoVa)

Deze training is gericht op het verbeteren van het opnemen en verwerken van kennis en informatie. Door deze training kan impulsief handelen en de recidive die daardoor ontstaan verminderd worden. De training kan zowel in een groep als individueel gevolgd worden.

Aanbieder: Reclassering Nederland

Deelnemers: Gedetineerden

Hoe vaak: Groep - 27 uur: 12 trainingsbijeenkomsten en 3 individuele gesprekken
Individueel - 19 uur: 12 trainingssessies en 1 startgesprek

Cognitieve Vaardigheidstraining + (CoVa +)

Deze training is gericht op het verbeteren van het opnemen en verwerken van kennis en informatie. Door deze training kan impulsief handelen en de recidive die daardoor ontstaan verminderd worden. De training is geschikt voor licht verstandelijk beperkten (LVB). De training kan zowel in een groep als individueel gevolgd worden. Voor LVB'ers heeft het de voorkeur, in verband met de noodzakelijke herhaling van de leerstof, om zowel de groeps- als de individuele training te volgen.

Aanbieder: Leger des Heils Reclassering

Deelnemers: Gedetineerden

Hoe vaak: Groep LVB - 29 uur: 18 bijeenkomsten en 2 individuele gesprekken
Individueel LVB - 16 uur: 12 trainingssessies en 1 startgesprek

BORG

Met behulp van deze training wordt geprobeerd het ongewenste gedrag van partnergeweld tegen te gaan. Voor de plegers van partnergeweld is deze gedragstraining ontwikkeld, waarbij indien mogelijk ook de (ex-)partners worden betrokken. BORG is een voorprogramma dat zowel in groepsverband als individueel gevolgd kan worden. Waar nodig is wordt doorverwezen naar een meer intensieve behandeling.

Aanbieder: Leger des Heils Reclassering
Deelnemers: Gedetineerden
Hoe vaak: Groepsverband: in totaal 33 uur: 12 groepsbijeenkomsten en 3 individuele sessies
Individuele sessie: in totaal 18,5 uur: 10 trainingssessies en 3 individuele gesprekken

Alcohol & Geweld

Tijdens gedragsinterventie Alcohol & Geweld wordt geleerd om de relatie tussen alcoholgebruik en agressieve gedrag in te zien, om zo het gedrag in risicosituaties te kunnen veranderen. De training wordt bij voorkeur in groepsverband gevolgd, individuele aanpak is mogelijk indien gewenst.

Aanbieder: Verslavingsreclassering
Deelnemers: Gedetineerden
Hoe vaak: In totaal 21 uur: 9 groepsbijeenkomsten en 3 individuele sessies

Producten Fier

Behandeling en begeleiding binnen gezinnen bij (dreiging van) geweld en/of bij de gevolgen van geweld. Het aanbod tijdens en na detentie is divers:

- Veiligheidsplanning: in samenwerking met alle gezinsleden maken we een plan voor een veilige opvoedingssituatie van de kinderen en het voorkomen van nieuwe incidenten met (een dreiging van) geweld in de toekomst. Deze hulp kan ingezet worden na een incident met geweld in het gezin of voordat de gedetineerde ouder in vrijheid wordt gesteld.
- Pycho-educatie voor kinderen, jongeren en ouders over huiselijk geweld en echtscheiding en de gevolgen ervan.
- Begeleiding in de vorm van o.a. opvoedondersteuning en contactherstel tussen kinderen en hun (gedetineerde) ouders.
- Diagnostiek en behandeling bij (vermoedelijk) psychiatrische problemen van kinderen en/of ouders, waaronder individuele behandeling, systeembehandeling en traumabehandeling.
- En nog veel meer: bel met Fier en we denken mee over een hulpaanbod. Chatten kan ook.

Aanbieder: Fier
Deelnemers: Alle gezinsleden
Hoe vaak: Op maat

Daddy Talks (in ontwikkeling)

Vaders gaan met elkaar in gesprek over diverse thema's rondom detentie en vaderschap.

Aanbieder: DJI i.c.m. Humanitas
Deelnemer(s): Gedetineerde(n) vaders
Hoe vaak: Om de week

Vadermaatjes (van het project Altijd Vader)

Vaders die in detentie zitten kunnen hun kind minder vaak zien in die periode. Vanuit de gevangenis loopt het contact anders of moeilijker en dat is even wennen voor zowel vader als kind. Echter is een goede band tussen vader en kind belangrijk voor de ontwikkeling van het kind. Onze vrijwilligers van het project 'Altijd Vader' ondersteunen deze vaders, door ze te helpen hun vaderrol goed in te vullen.

Aanbieder: Humanitas
Deelnemer(s): Gedetineerde(n) vaders
Hoe vaak: Naar behoefte

Mama's op de koffie

In de gevangenis zijn er regelmatig activiteiten voor vader en kind. Op sommige momenten is er voor de moeders de gelegenheid om, tijdens het wachten, een gezellig bakje koffie te komen drinken.

Aanbieder: Humanitas
Deelnemer(s): Moeders
Hoe vaak: Voor de data kunt u contact opnemen met Humanitas

Schil 3

Individuele begeleiding ouder en kind

Deze begeleiding is geschikt voor kinderen (8-23 jaar) die door verslavingsproblemen van hun ouder(s) meer risico lopen om zelf verslavings- of psychische problemen te ontwikkelen, en voor hun ouder(s). Het doel is om inzicht te geven wat verslaving met de ouderrol en de kindrol kan doen, ondersteuning bieden bij het ontwikkelen en versterken van coping vaardigheden en zelfbeeld. Het aantal gesprekken hangt af van het individu.

Aanbieder: VNN
Deelnemer(s): Kinderen (8-23 jaar) en hun ouder(s)
Hoe vaak: Nader te bepalen

Gezin aan Bod (thema's: vaderschap en opvoeding)

Gezin aan Bod is een trainingsprogramma voor gezinnen, waarbij sprake is van meerdere problemen (bijvoorbeeld verslavings- of psychische problematiek). Tijdens de cursus staan communicatie en opvoeding centraal.

Ouders én kinderen doen gezamenlijk aan de cursus mee. Tijdens de cursus komen voor ouders vaardigheden voor opvoeding, communicatie en omgang met de kinderen aan bod. Parallel daaraan leren de jongeren sociale vaardigheden binnen en buiten het gezin, met als doel het voorkomen of verbeteren van probleemgedrag bij de jongeren. Tot slot wordt er gewerkt aan gezinsvaardigheden.

Het moet weer beter gaan lopen in de gezinnen en het moet vooral weer leuk worden om dingen samen te doen. Er is een variant voor kinderen van 12 jaar en ouder zijn en voor kinderen in de leeftijd van 6-12 jaar. Er wordt gekeken of dit programma kan worden aangeboden in de PI's.

Aanbieder: VNN
Deelnemer(s): Gezinnen waarbij sprake is van meerdere problemen
Hoe vaak: 15 bijeenkomsten van 2 uur

Opvoedingsondersteuning (in ontwikkeling)

Deze cursus is geschikt voor vaders in detentie, die al weer regelmatig in contact zijn met hun kind. Eventuele partner is van harte welkom. Deze cursus geeft de ouder inzicht in de effecten die de verslaving heeft op zijn eigen gedrag, zijn ouderrol, maar ook op zijn kinderen. In de cursus is veel aandacht voor opvoedingsvaardigheden.

Aanbieder: VNN
Deelnemer(s): Vaders in detentie en eventuele partner
Hoe vaak: Nog niet bekend

Ambulante zorg

Systeemtherapie valt onder ambulante zorg. De vader gaat in gesprek met een therapeut en zijn familie, maar de vader staat centraal. Hier wordt ingegaan op zijn systeem, dus zijn omgeving.

Aanbieder: Trajectum
Deelnemer(s): (ex-)gedetineerde vaders en familie
Hoe vaak: Eigen invulling

Werken aan Werk

Tijdens Werken aan Werk leert de deelnemer kennis en vaardigheden die nodig zijn om een baan te vinden en te behouden. De training wordt bij voorkeur in groepsverband gevolgd, individuele aanpak is mogelijk indien gewenst.

Aanbieder: Reclassering Nederland
Deelnemers: Gedetineerden
Hoe vaak: De training bestaat uit drie modules die onderling verschillen in doelstelling. Het leerbelang van de deelnemer bepaalt aan welke modules wordt deelgenomen. De tijdsbesteding van een totale training is 29 uur.

Producten Fier

Behandeling en begeleiding binnen gezinnen bij (dreiging van) geweld en/of bij de gevolgen van geweld. Het aanbod tijdens en na detentie is divers:

- a. Veiligheidsplanning: in samenwerking met alle gezinsleden maken wij een plan voor een veilige opvoedingssituatie van de kinderen en het voorkomen van nieuwe incidenten met (een dreiging van) geweld in de toekomst. Deze hulp kan ingezet worden na een incident met geweld in het gezin of voordat de gedetineerde ouder in vrijheid wordt gesteld.
- b. Pycho-educatie voor kinderen, jongeren en ouders over huiselijk geweld en echtscheiding en de gevolgen ervan.
- c. Begeleiding in de vorm van o.a. opvoedondersteuning en contactherstel tussen kinderen en hun (gedetineerde) ouders.
- d. Diagnostiek en behandeling bij (vermoedelijk) psychiatrische problemen van kinderen en/of ouders, waaronder individuele behandeling, systeembehandeling en traumabehandeling.
- e. En nog veel meer: bel met Fier en we denken mee over een hulpaanbod. Chatten kan ook.

Aanbieder: Fier
Deelnemers: Alle gezinsleden
Hoe vaak: Op maat

Communicatie training Vaders (in ontwikkeling)

Een training waarbij aandacht besteedt wordt aan hoe je communiceert met kinderen, instanties zoals jeugdzorg, school enz. en hoe je eigen communicatie is.

Aanbieder: DJI Trainer i.c.m. Humanitas
Deelnemers: Gemotiveerde gedetineerde vaders
Hoe vaak: Nog niet bekend

Mama's op de koffie

In de gevangenis zijn er regelmatig activiteiten voor vader en kind. Op sommige momenten is er voor de moeders de gelegenheid om, tijdens het wachten, een gezellig bakje koffie te komen drinken.

Aanbieder: Humanitas
Deelnemer(s): Moeders
Hoe vaak: Voor de data kunt u contact opnemen met Humanitas

Buiten de gevangenis

Ex-gedetineerden

Exodus Vrijwilligersgroep

Vrijwilligersgroepen Groningen, Friesland en Drenthe bieden begeleiding voor vaders na hun detentie op het gebied van wonen, werken, relaties en zingeving. De nadruk ligt op het steunen van de ex-gedetineerde vader zodat hij op deze manier de regie en verantwoordelijkheid weer op zich kan nemen en zo zijn leven weer op de rit kan krijgen.

Aanbieder: Exodus
Deelnemer(s): Ex-gedetineerde vaders
Hoe vaak: Eigen invulling

Nazorgtraject

Na vrijlating kan de gedetineerde contact houden met de vrijwilliger. De vrijwilliger kan meedenken en hulp bieden bij de diverse (praktische) uitdagingen waar de ex-gedetineerde voor staat.

Aanbieder: Gevangenzorg Nederland
Deelnemer(s): Ex-gedetineerde vaders
Hoe vaak: Eigen invulling

Chathulp voor ex-gevangenen en familieleden

Ex-gevangenen en familieleden kunnen via de website van Gevangenzorg Nederland gebruik maken van de chathulp. Deze chathulp wordt aangeboden door getrainde vrijwilligers. De chatgesprekken bieden een mogelijkheid voor een luisterend oor en informatie/advies. In deze gesprekken komt regelmatig het thema gezin en kinderen aan bod.

Aanbieder: Gevangenzorg Nederland
Deelnemer(s): Ex-gedetineerden en familie van gedetineerden
Hoe vaak: Eigen invulling

Diagnostiek/behandeling psychiatrische problematiek met betrekking tot geweld

Het gaat hierbij om GGZ-hulp voor volwassenen en kind(eren). Er vindt behandeling en diagnostiek plaats met betrekking tot trauma's als gevolg van ervaringen met geweld, zowel bij de (ex-)partner, de vader als kind(eren).

Aanbieder: In Groningen en Drenthe wordt dit door de AFPN aangeboden
Deelnemer(s): Ex-gedetineerde vaders, hun partners en/of hun kind(eren)
Hoe vaak: Eigen invulling

Trainingen agressie beheersing (individueel of groep)

Dit is een training waarbij men individueel of in een groep leert wat verschillende vormen van agressie zijn en hoe hiermee om te gaan. De bedoeling is dit te herkennen zodat dit in de toekomst voorkomen kan worden. Deze training wordt zowel geboden voor cliënten met een normaal en verstandelijk beperkt intelligentieniveau (wel in aparte groepen).

Aanbieder: Ambulante Forensische Psychiatrie Noord (Lentis)
Deelnemer(s): Ex-gedetineerde vaders
Hoe vaak: 10 - 15 keer

Gezinsgesprekken

Het is niet altijd makkelijk om vader en/of echtgenoot te zijn. Tijdens deze gesprekken komt er ter tafel wat je van elkaar, als partners, kunt verwachten.

Aanbieder: Ambulante Forensische Psychiatrie Noord (Lentis)
Deelnemer(s): Ex-gedetineerde vaders en de partner, met eventueel de kinderen
Hoe vaak: In overleg

Behandeling en begeleiding bij psychische problemen met betrekking tot dreigen delict gedrag door middel van diverse trainingen

Er wordt onderzoek gedaan naar wat de oorzaak is van psychische problemen en grensoverschrijdend gedrag. Hierin staat een analyse van het delict centraal, waarna vaak blijkt dat er nog meer behandeling/begeleiding nodig is. Hierbij kan gedacht worden aan specifieke traumabehandeling, emotieregulatie of het opstellen van uitgebreid signaleringsplan. Belangrijke factor hierin is het verweven van de omgeving van de cliënt.

Aanbieder: Ambulante Forensische Psychiatrie Noord (Lentis)
Deelnemer(s): Ex-gedetineerde vaders, evt. partner en kinderen
Hoe vaak: In overleg

Familieleden

Altijd Vader

- Gezinsmaatje

Tijdens de detentieperiode van de vader kan er veel op het gezin afkomen. Onze gezinsmaatjes kunnen dan samen met het gezin meedenken om deze periode zo goed als mogelijk door te komen.

Aanbieder: Humanitas
Deelnemers: Het gezin van de gedetineerde vader
Hoe vaak: Eigen invulling

- Tienermaatjes

Tijdens de detentieperiode van de vader komt er veel op tieners af. Het kan dan fijn zijn om een maatje te hebben waarbij zij hun verhaal kwijt kunnen of die mee kan gaan tijdens een bezoek aan de vader.

Aanbieder: Humanitas
Deelnemers: Tieners met een vader in detentie
Hoe vaak: Eigen invulling

Maatjesproject/hulp voor familieleden

Er kunnen veel problemen ontstaan binnen een gezin als gevolg van detentie. De vrijwilliger is een maatje voor het gezin van de gedetineerde. De ondersteuning bestaat uit persoonlijke hulp voor de partner, kinderen, (groot)ouders en/of andere relaties van contact met aandacht voor een grote diversiteit aan hulpvragen, waaronder praktische hulp richting instanties.

Aanbieder: Exodus
Deelnemer(s): Partner, kinderen, groot(ouders) en/of andere relaties met betrekking tot de gedetineerde
Hoe vaak: Eigen invulling

Begeleiding gevangenenbezoek

Het kan voor familieleden moeilijk zijn een bezoek te brengen aan hun familielid in de gevangenis. Onze vrijwilligers zullen de familieleden begeleiden en ondersteunen tijdens het gevangenenbezoek indien zij hier behoefte aan hebben

Aanbieder: Exodus
Deelnemer(s): Familieleden van gedetineerde vaders
Hoe vaak: Eigen invulling

Vrijwilligersbezoek voor familieleden

Familieleden kunnen bezoek aanvragen van een vrijwilliger. Bij aanmelding is er een telefonisch intakegesprek met de maatschappelijk werker. De bezoeken vinden plaats door getrainde vrijwilligers. Tijdens de bezoeken worden de vrijwilligers begeleid door de maatschappelijk werker. De vrijwilligers bieden erkenning en een luisterend oor. Zij denken mee bij diverse (praktische) vragen. In het contact komen onderwerpen aan bod zoals: relatie met gedetineerde, familierelaties, ouderrol, zelfzorg, financiën.

Aanbieder: Gevangenzorg Nederland
Deelnemer(s): Familieleden van gedetineerde vaders
Hoe vaak: Eigen invulling

Aanbod scholen (in ontwikkeling)

Aanbod voor scholen waarin ervaringsdeskundige vrijwilligers middels een passend aanbod kinderen op scholen bewust maken van wat detentie van een ouder betekent voor een kind in zijn of haar klas.

Aanbieder: Humanitas
Deelnemer(s): Basisscholen
Hoe vaak: Op aanvraag

Chathulp voor ex-gevangenen en familieleden

Ex-gevangenen en familieleden kunnen via de website van Gevangenzorg Nederland gebruik maken van de chathulp. Deze chathulp wordt aangeboden door getrainde vrijwilligers. De chatgesprekken bieden een mogelijkheid voor een luisterend oor en informatie/advies. In deze gesprekken komt regelmatig het thema gezin en kinderen aan bod.

Aanbieder: Gevangenzorg Nederland
Deelnemer(s): Ex-gedetineerden en familie van gedetineerden
Hoe vaak: Eigen invulling

Lotgenotencontact via 1 op 1 contact, voor familieleden

Familieleden van gedetineerden kunnen zich bij Gevangenzorg Nederland aanmelden voor Lotgenotencontact 1 op 1. Dit lotgenotencontact geeft gelegenheid voor herkenning en erkenning met mensen in soortgelijke situaties. In dit lotgenotencontact zijn de partnerrelatie, kinderen of opvoeding veel voorkomende thema's.

Aanbieder: Gevangenzorg Nederland
Deelnemer(s): Familieleden van gedetineerde vaders
Hoe vaak: Eigen invulling

Bel- en mailconsulten voor familieleden

Familieleden van (ex-) gedetineerden kunnen via mail en telefoon contact leggen met Gevangenzorg Nederland. Zij kunnen hun verhaal delen en naar behoefte informatie/advies vragen. De vraag hoe kinderen begeleid kunnen worden tijdens de detentie van de vader is een veelvoorkomend thema bij deze bel- en mailconsulten.

Aanbieder: Gevangenzorg Nederland
Deelnemer(s): Familieleden van (ex-) gedetineerden
Hoe vaak: Eigen invulling

Exodus Jongerenambassadeur

De Jongerenambassadeur is ervaringsdeskundige en biedt op aanvraag lotgenotencontact aan kinderen. Ook geven zij voorlichting aan familieleden van gedetineerden.

Aanbieder: Exodus
Deelnemer(s): Familieleden van gedetineerde vaders
Hoe vaak: Nader te bepalen

Groepen voor Kinderen van Ouders met verslavings- en/of psychische problemen

Deze groepen zijn geschikt voor kinderen (8-25 jaar) die door verslavingsproblemen van hun ouder(s) meer risico lopen om zelf verslavings- of psychische problemen te ontwikkelen, en voor hun ouders. Deze cursus wordt in samenwerking met de GGZ gegeven. Het doel van de cursus is lotgenotencontact, inzicht krijgen in de situatie thuis, een positief zelfbeeld ontwikkelen en betere coping vaardigheden ontwikkelen.

Er zijn verschillende leeftijdsgroepen:

- 8-12 jaar (8 bijeenkomsten à 2 uur per week; 2 ouderbijeenkomsten, 1 terugkombijeenkomst)
- 13-15 jaar (8 bijeenkomsten à 2 uur per week; 2 ouderbijeenkomsten, 1 terugkombijeenkomst)
- 16-25 jaar (10 bijeenkomsten à 2 uur per week; 1 terugkombijeenkomst)

Aanbieder: VNN en GGZ
Deelnemer(s): Kinderen van gedetineerde vader (8-25 jaar)
Hoe vaak: Zie hierboven

Inloopgroep partners

Deze gespreksgroep is bedoeld voor partners die worstelen met het negatieve gedrag van hun verslaafde partner. In de gespreksgroep is aandacht voor:

- Inzicht krijgen in verslaving en verslavingspatronen
- Contact met lotgenoten (doorbreken schaamte en isolement)
- Delen van ervaringen en manieren om hier mee om te gaan (motiveren, grenzen stellen)

Het is een open groep, er kunnen steeds nieuwe partners bij komen. De groepsbijeenkomsten lopen het hele jaar door.

Aanbieder: VNN

Deelnemer(s): Partners van mensen/gedetineerden die problemen hebben met alcohol, drugs, gamen of gokken.

Hoe vaak: 8-12 jaar (8 bijeenkomsten à 2 uur per week; 2 ouderbijeenkomsten, 1 terugkombijeenkomst)

13-15 jaar (8 bijeenkomsten à 2 uur per week; 2 ouderbijeenkomsten, 1 terugkombijeenkomst)

16-25 jaar (10 bijeenkomsten à 2 uur per week; 1 terugkombijeenkomst)

Inloopgroep ouders

Voor ouder(s) die worstelen met het negatieve gedrag van een volwassen kind dat verslaafd is. In de gespreksgroep is aandacht voor:

- Bepalen van uw houding, leren accepteren van de zelfstandigheid van het kind, grenzen stellen, loyaal blijven en loslaten, omgaan met andere kinderen, communicatie, emotie
- Het inzicht krijgen in verslaving en verslavingspatronen
- Het contact met lotgenoten (doorbreken schaamte en isolement)
- Informatie over de verschillende soorten drugs en over alcohol

Het is een open gespreksgroep, er komen steeds nieuwe ouders in en loopt het hele jaar door.

Aanbieder: VNN

Deelnemer(s): Ouders met volwassen verslaafde

Hoe vaak: 8-12 jaar (8 bijeenkomsten à 2 uur per week; 2 ouderbijeenkomsten, 1 terugkombijeenkomst)

13-15 jaar (8 bijeenkomsten à 2 uur per week; 2 ouderbijeenkomsten, 1 terugkombijeenkomst)

16-25 jaar (10 bijeenkomsten à 2 uur per week; 1 terugkombijeenkomst)

Cursus voor naasten “Het gebruik van een ander zat”

Deze cursus is bedoeld voor naasten van mensen die problemen hebben met alcohol, drugs, gamen of gokken.

Naasten die anders willen leren omgaan met hun naaste om zo het contact te verbeteren en zichzelf en de ander daardoor beter te ondersteunen.

Thema's die aan bod komen:

- Hoe ziet een veranderingsproces eruit
- Communicatie binnen een veranderingsproces
- Hoe kun je verandering stimuleren
- Wat doe je als de ander niet wil

Aanbieder: VNN

Deelnemer(s): Naasten van mensen die problemen hebben met alcohol, drugs, gamen of gokken.

(Voor zowel gedetineerden met een gebruikende naaste, als een naaste van een gebruikende gedetineerde)

Hoe vaak: 6 keer

Individuele ondersteuning, ouders, partners en andere naasten

Voor ouders, naasten en partners van mensen die problematisch alcohol of drugs gebruiken, gamen of gokken is er ook de mogelijkheid om een adviesgesprek te hebben met een medewerker van VNN.

Aanbieder: VNN

Deelnemer(s): Ouders, partners en andere naasten

Hoe vaak: 8-12 jaar (8 bijeenkomsten à 2 uur per week; 2 ouderbijeenkomsten, 1 terugkombijeenkomst)

13-15 jaar (8 bijeenkomsten à 2 uur per week; 2 ouderbijeenkomsten, 1 terugkombijeenkomst)

16-25 jaar (10 bijeenkomsten à 2 uur per week; 1 terugkombijeenkomst)

- Mijn kind en ik
  - Vadermaatjes (Altijd Vader)
  - Daddy Talks
  - Kindercadeau project
  - Vrijwilligersbezoek voor gevangenen
  - Individuele begeleiding ouder en kind
  - Daddy Talks
- 'Weet Wat Je Kan'- module
  - Individuele begeleiding ouder en kind
  - Daddy Talks
- Gezin aan bod
  - Individuele begeleiding ouder en kind
  - Opvoedingsondersteuning (in ontwikkeling)
- Gezin aan bod
  - Opvoedingsondersteuning (in ontwikkeling)
- Ouders, Kinderen en Detentieprogramma
  - Vader-Kind dag
- Diagnostiek/behandeling psychiatrische problematiek met betrekking tot geweld.
- Puinruimen
  - Trainingen agressie beheersing (individueel of groep)
  - SOS Individueel
  - Leefstijl 24/7
  - Agressietraining (ART)
- Vrijwilligersbezoek voor gevangenen
- Gezinsgesprekken
- Ambulante zorg
- Gesprekken met geestelijk verzorgers.
  - Vrijwilligersbezoek voor gevangenen
  - Ondersteuning - Amaryllis
  - Ondersteuning - WIJ Groningen
  - Kies voor verandering
- Behandeling en begeleiding bij psychische problemen met betrekking tot dreigen delict gedrag door middel van diverse trainingen
  - Cognitieve Vaardigheidstraining (CoVa)
  - Cognitieve Vaardigheidstraining + (CoVa +)
  - BORG
  - Alcohol & Geweld
- Werken aan Werk
- Aanvragen van informatiepakket over hulpaanbod voor familieleden
  - Skypen
  - Kies voor verandering
  - Sociaal netwerk en relaties
  - Mijn geld goed geregeld
  - Woontraining

* Door de verscheidenheid van de producten van Fier, staan deze niet in dit schema vermeld
 ** Producten die worden aangeboden buiten de gevangenis zijn niet in dit schema opgenomen.

Notities

